

רע"פ 4904/18 - מרדכי מחר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 4904/18

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: מרדכי מחר

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע בע"פ 12409-02-18 שניתן על-ידי כב' סג"נ נ' זלוצ'ובר וכב' השופטים י' עדן ו-א' חזק ביום 30.5.2018

בשם המבקש: עו"ד דוד גולן
בשם המשיבה: עו"ד בתשבע אבגז

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' סג"נ נ' זלוצ'ובר וכב' השופטים י' עדן ו-א' חזק) בע"פ 12409-02-18 מיום 30.5.2018 בגדרו נדחה ערעור המבקש על הכרעת-הדין ועל גזר-הדין של בית משפט השלום לתעבורה בבאר שבע בגמ"ר 8299-03-16.

1. בתמצית, המבקש הואשם בכך שביום 3.8.2015 היה מעורב בתאונת דרכים קטלנית כאשר תוך כדי נסיעה בעקומה ימינה, המבקש סטה עם רכבו שמאלה, חצה את קו ההפרדה הרצוף ועבר עם רכבו לנתיב הנסיעה הנגדי, והתנגש חזיתית ברכב בו נהג המנוח שנסע בנתיב הנגדי. מעוצמת ההתנגשות רכבו של המנוח נהדף, התהפך והתחיל לבעור עד שנשרף כליל (להלן: התאונה). אזרחים וחיילים שהיו במקום הצליחו לחלץ מרכבו של המנוח שני נוסעים שישבו במושב האחורי שנפצעו (להלן: הנוסעים), אך לא הצליחו לחלץ את הנוסע שישב במושב שליד המנוח ואת המנוח - שניהם מצאו את מותם המיידי וגופותיהם חולצו רק לאחר שהשריפה כובתה. כמו כן, כתוצאה מהתאונה נפצעו אשתו ובתו של המבקש שנסעו עמו ברכב; והמבקש עצמו נחבל קלות.

ביום 17.3.2016 הוגש נגד המבקש כתב אישום שייחס לו עבירות של גרימת מוות ברשלנות (לפי סעיף 64 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: הפקודה)); נהיגה ברשלנות וגרימת חבלה של ממש (לפי סעיף 62(2) בצירוף 38(3) לפקודה); וסטייה מנתיב נסיעה (לפי תקנה 40(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961).

2. השאלה המרכזית שבמחלוקת היתה אם התאונה נגרמה עקב סטיית המבקש לנתיב בו נסע המנוח (כמתואר בכתב האישום) או עקב סטיית המנוח לנתיב בו נסע המבקש (כטענת המבקש).

לאחר הליך הוכחות שבמסגרתו נשמעו עדים שכללו את בוחן התנועה, הנוסעים והמבקש בעצמו, שוכנע בית המשפט מעבר לכל ספק סביר כי התאונה התרחשה כפי שמתואר בכתב האישום. נקבע כי התרחיש שהציע המבקש לא מתקבל על הדעת, משרק מקצת הראיות שתועדו בזירה משתלבות עמו, בעוד שהראיות כולן מתיישבות עם התרחיש שמתואר בכתב האישום. בית המשפט קיבל את גרסאות הנוסעים, משאחד לא נחקר נגדית ועדותו נותרה ללא סתירות, ומשהפער בין הפרטים שמסר השני במשטרה לבין עדותו לא נבע מניסיון לשקר או משינוי גרסתו.

בית המשפט הפנה להלכה לפיה מקום שמוכח כי נהג הסוטה מנתיב נסיעתו הרגיל, קמה בעניינו חזקה עובדתית לפיה הוא התרשל והנטל להראות כי גורם בלתי צפוי ובלתי תלוי גרם לסטייה זו עובר אליו. עוד ציין בית המשפט כי במצב של נהיגה בעקומה חדה ימינה, קיימת חובת זהירות קונקרטיית לנהוג בזירות מקסימלית ולהימנע מכל סטייה לנתיב הנגדי. בענייננו, הוכח כי המבקש סטה מנתיב נסיעתו ללא כל הסבר הנובע ממצב רכבו או מתנאי הדרך, ולא הראה כי עשה כל שביכולתו להימנע מהתנהגות מסוכנת זו. משכך, המבקש לא הפריך את חזקת רשלנותו והוא הורשע במיוחס לו.

3. בגזר-הדין עמד בית המשפט על כך שהלכה היא כי בעבירות של גרימת מוות בנהיגה רשלנית יושת על הנאשם עונש שכולל מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח ופסילת רישיון הנהיגה למשך שנים. בית המשפט הגדיר את רף הרשלנות של המבקש כרשלנות בינונית בנסיבות העניין, עמד על כך ששני בני אדם מצאו את מותם ואחרים נפצעו, וקבע את מתחם העונש ההולם ביחס לרכיב המאסר ככזה הנע בין 12 חודשים ל-24 חודשי מאסר בפועל, ואת מתחם הפסילה בין 8 ל-15 שנות פסילה. משלא מצא בית המשפט סיבה לחרוג ממתחם הענישה לקולא, דן את המבקש ל-12 חודשי מאסר בפועל; 6 חודשי מאסר על תנאי; פסילת המבקש מלקבל או להחזיק ברישיון נהיגה למשך 10 שנים, בניכוי ימי הפסילה המינהלית; וחתימה על התחייבות בסך 30,000 ש"ח שלא יעבור עבירות של נהיגת רכב בזמן פסילת רישיון

נהיגה, גרימת תאונה בה נגרמו חבלות של ממש או גרימת מוות ברשלנות.

המבקש ערער לבית המשפט המחוזי הן על הכרעת-הדין והן על גזר-הדין.

4. לאחר שמיעת טיעוני המבקש, ומבלי שנדרש לתגובת המשיבה, דחה בית המשפט המחוזי את הערעור על שני חלקיו.

בעניין הכרעת-הדין, עמד בית המשפט על כך שטיעוני המבקש בפועל נגעו לממצאי עובדה ומהימנות, בהם ערכאת הערעור ממעטת להתערב. לגופו של עניין צוין כי העדפת עדות בוחן התנועה על פני עדות המומחה מטעם המבקש באשר לאופן קורות התאונה נבעה, בין היתר, מעימות שתי הגרסאות עם ראיות אחרות, לרבות עדויות הנוסעים. עוד נקבע כי קביעת בית משפט השלום מנומקת, משברור כי עדותו של איש מקצוע שנמצא בזירת התאונה בסמוך אליה, כגון בוחן התנועה, נהנית מעדיפות. כמו כן, עדות המומחה מטעם המבקש לא נתמכה בראיות אחרות. בית המשפט המחוזי דחה את טענת המבקש לפיה עדות אחד הנוסעים כבושה. כן צוין כי גרסתו של המבקש נדחתה כבלתי מהימנה וניתן למעשה לומר שאין גרסה מצידו.

ביחס לערעור על גזר-הדין, בית המשפט המחוזי סבר כי בית משפט השלום הקל מאוד עם המבקש, לאור העובדה ששני אנשים מצאו בתאונה את מותם ואחרים נפצעו, כתוצאה מרשלנותו. עוד צוין כי סקירת הפסיקה הרלוונטית מלמדת על כך שרמת הענישה הנוהגת משמעותית קשה יותר מהעונש שהושת על המבקש.

המבקש לא אמר נואש, ומכאן הבקשה שלפניי.

טענות הצדדים

5. ביחס להכרעת-הדין, טוען המבקש, בין היתר, כי הנוסעים שינו גרסאותיהם, והרשעתו על סמך עדויות כבושות אלו עולה לכדי עיוות דין; קביעת בית המשפט המחוזי לפיה איש מקצוע שנמצא בזירה בסמוך לתאונה נהנה מעדיפות פוגעת בשורשיו של ההליך הפלילי; קביעת בית משפט השלום שאומצה על-ידי בית המשפט המחוזי לפיה חוות דעת בוחן התנועה הגיונית יותר מחוות דעתו של מומחה ההגנה היא בגדר בחינה סטטיסטית בה אין להסתפק כדי להרשיע, ואף מקימה ספק סביר בנוגע לאופן התרחשות התאונה.

באשר לגזר-הדין, נטען כי שליחת המבקש למאסר מאחורי סורג ובריח תביא לנזק שגובר על התועלת, וכי ביסוס הענישה על שיקולי הרתעה במקרה בו מדובר ברשלנות רגעית אינה אפקטיבית בנסיבות העניין, בהן עסקינן במבקש נורמטיבי אשר הביע חרטה על תוצאות התאונה. משכך, עותר המבקש להמרת עונשו לעונש שאינו כולל מאסר מאחורי סורג ובריח.

בד בבד עם הבקשה למתן רשות ערעור הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר. ביום 26.6.2018 הורה השופט א' שהם על עיכוב ביצוע עונש המאסר עד למתן החלטה אחרת.

עמוד 3

6. המשיבה מתנגדת למתן רשות ערעור, משהבקשה לא מגלה עילה לכך – אין היא מעלה שאלה בעלת חשיבות משפטית או ציבורית שחורגת מעניינו הפרטי של המבקש, והמבקש אף לא טוען כך בבקשתו. לטענתה, המבקש יוצא נגד ממצאי עובדה ומהימנות, בהם ערכאת הערעור אינה מתערבת, ככלל, ונגד חומרת העונש שהוטל עליו, אשר בגינה לא תינתן רשות ערעור אלא במקרים חריגים של סטייה קיצונית במידת הענישה. המבקש לא הצביע על חריג לכלל אי ההתערבות, ובכל אופן, הרשעתו התבססה לא רק על עדויות שני הנוסעים, משאלו שימשו כחיזוק לעדות בוחן התנועה. באשר לגזר-הדין, סבורה המשיבה כי עונשו של המבקש אינו חמור כלל ואף נוטה לקולא, משעסקין בתאונת דרכים בה נספו שני אנשים.

דין והכרעה

7. לאחר עיון בבקשה על נספחיה ובתגובת המשיבה הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

כידוע, רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד המעלים שאלה בעלת חשיבות כללית מבחינה משפטית או ציבורית, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה)), פ"ד לו(3) 123 (1982); רע"פ 4515/07 אבו שנב נ' מדינת ישראל (17.10.2007)) או במקרים בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 6487/12 דביר נ' מדינת ישראל (15.7.2013)). לא מצאתי כי עניינו של המבקש מעלה שאלה המצדיקה מתן רשות ערעור, וכאמור, הוא אף אינו טוען זאת. כמו כן, לא מצאתי כי נגרם למבקש עיוות דין.

8. טענות המבקש אודות הכרעת-דינו הן "ערעוריות" מובהקות, הממוקדות ברובן בממצאי עובדה ומהימנות אשר נקבעו על-ידי הערכאה הדיונית. כידוע, ערכאת הערעור תתערב בקביעות עובדה ומהימנות של הערכאה הדיונית במקרים חריגים בלבד (רע"פ 3160/16 חוסייני נ' הועדה המרכזית לתכנון ובניה מזרח השרון, בפסקה 14 (4.6.2018)). הדברים נכונים ביתר שאת שעה שמדובר ברשות ערעור ב"גלגול שלישי" (רע"פ 6318/17 עוואד נ' ועדה מקומית לתכנון ובניה – שפלת הגליל, בפסקה 8 (27.8.2017)). עניינו של המבקש לא נמנה על מקרים חריגים אלו, ומשכך, לא מצאתי להתערב בקביעות הערכאות קמא ביחס לעדויות הנוסעים, זאת ועוד, המבקש לא הורשע רק על סמך עדויות אלו, אלא על סמך מכלול של ראיות אותן אימץ בית המשפט. בעניין העדפת בית משפט השלום את גרסת בוחן התנועה על פני גרסת המומחה מטעמו כתב בית משפט השלום כך: "כאשר חוות דעת מצליחה לתת הסבר הגיוני רק לחלק מהנתונים ולעומתה חוות דעת אחרת מצליחה לתת תשובה לכל הנתונים, אין מנוס מקבלת חוות הדעת המלאה, ההגיונית והמתיישבת עם תורת חקר תאונות הדרכים". הלכה היא כי בית משפט של ערעור אינו נוטה להתערב בהחלטתה של ערכאה דיונית שהעדיפה חוות דעת מומחה אחת על פני חוות דעת של מומחה אחר (ראו ע"פ 1872/16 דז'לדטי נ' מדינת ישראל (18.5.2017)).

9. המבקש עותר, כאמור, לביטול רכיב המאסר בפועל בעונשו. כידוע, רשות ערעור על חומרת העונש שמורה למקרים חריגים, בהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות המקובלת (ראו, מבין רבים, רע"פ 322/15 ג'אנח נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (22.1.2015)). לא מצאתי כי עונש המאסר סוטה ממדיניות זו, ובוודאי שלא סטייה קיצונית. מדיניות הענישה במקרים של גרימת מוות בנהיגה רשלנית נסקרה באריכות רבה על-ידי בית משפט השלום, שכידוע הינה, ככלל, מאסר מאחורי סורג ובריש (ראו, למשל, רע"פ 8576/11 מזרחי נ' מדינת ישראל (5.2.2012)).

10. סוף דבר, הבקשה נדחית.

המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 7.10.2018, עד השעה 10:00, בכלא דקל שבמתחם בתי הסוהר בבאר שבע, כשבידו תעודת זהות או דרכון, ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים 08-9787377, או 08-9787336.

ניתנה היום, כ"ה באלול התשע"ח (5.9.2018).

ש ו פ ט
